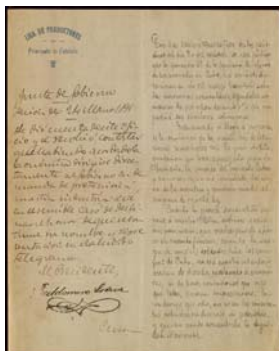

LA GUERRA DE CUBA (I): LA COLÒNIA

Economia, societat i política de la Cuba colonial

Escrit de la "*Liga de Productores del Principado de Cataluña*" en relació a la reforma aranzelària amb l'illa de Cuba. [23.05.1895].

ANC1-1114-T-1242

Objectius

- 1- Fer una aproximació a l'estructura econòmica i social de la Cuba colonial.
- 2- Fer una aproximació a la participació catalana en aquesta estructura colonial.
- 3- Veure el context o sistema econòmic i polític mundial en el que queda inscrit la Cuba colonial.
- 4- Relacionar el interessos econòmics de comerciants colonials amb la seva posició política; relacionar els interessos econòmics dels criolls amb la seva posició política.
- 5- Analitzar críticament les diferents posicions econòmiques i polítiques.
- 6- Aprendre a analitzar fonts primàries (en aquest cas, documentació manuscrita).

Descripció de la proposta

Les activitats estan pensades per comprendre l'estructura econòmica i social de la Cuba colonial, de manera que l'alumnat pugui comprendre les causes estructurals de la futura Guerra d'Independència.

Aspectes didàctics i metodològics

S'ha pensat per ser realitzada com un treball individual de recerca, amb tots els documents i pàgines web enllaçats en el dossier. Algunes activitats de reflexió crítica entorn algunes fonts, estan pensades per fer en grup. Està indicat en el dossier. De totes maneres, també es podria realitzar l'activitat en grups cooperatius, a conveniència del grup-classe o el professor/a.

Es recomana que els alumnes treballin amb el document sense transcriure, però s'aporta la transcripció com a document de suport.

Recursos emprats

- El mateix dossier d'activitats (amb activitats, resums i enllaços als documents i altres pàgines d'Internet)
- Dos documents de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País.
- Fitxes de procediments editades per l'ANC que publicades al [blog SDANC Recursos](#) , i a les quals s'accedeix des del quadern d'activitats mitjançant enllaços.
- Citacions de personatges destacats extretes de la bibliografia referenciada.
- Enllaços a pàgines web de consulta general (Viquipèdia i altres)

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts: ESO_4, 2n de Batxillerat (assignatura comuna d'Història) i 1r de batxillerat (matèria de modalitat: Història del Món Contemporani).

Competències:

- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica.
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Interpretar que el present és producte del passat, per comprendre que el futur és fruit de les decisions i accions actuals.
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.
- Analitzar diferents models d'organització política, econòmica i territorial, i les desigualtats que generen, per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.
- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal dins d'un món global i divers.
- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.
- Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica.
- Pronunciar-se i comprometre's en la defensa de la justícia, la llibertat i la igualtat entre les persones.

Continguts

- CC1. Textos de les ciències socials: descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació, i vocabulari propi.
- CC3. Cronologia i temps històric. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants.
- CC4. Coneixements històrics temporals: canvi, continuïtat, sincronia, diacronia, successió, simultaneïtat, causalitat...
- CC5. Fonts primàries i secundàries. Fiabilitat i idoneïtat de les fonts. Interpretació i contrast de les fonts històriques.
- CC6. Vincles entre el passat, el present i el futur. L'empatia històrica.
- CC8. Caracterització de les societats del passat. Elements de canvi i continuïtat entre etapes històriques. Arrels històriques de la contemporaneïtat.
- CC9. El passat i el present de Catalunya en el context d'Espanya i d'Europa.
- CC16. La diversitat cultural i religiosa com a riquesa de les societats. Relativisme cultural.
- CC21. Trets demogràfics, econòmics, socials, polítics i culturals de la societat catalana, espanyola, europea i del món. Població i poblament. Migracions.
- CC28. Situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. Justícia social, solidaritat i equitat. Estereotips i prejudicis.
- CC30. Identitats personals i col·lectives. Pertinença i cohesió social.

Esquema i Temporització

La temporització estimada és de 4 sessions

L'esquema de l'activitat és el següent:

- 1: breu paràgraf introductor a l'activitat. (1a sessió)
- 2: recollida d'idees prèvies sobre Cuba. (1a sessió)
- 3: Economia i societat de la Cuba colonial. (1a sessió)
- 4: Aprofundim.
 - 4.1. La participació catalana: emigració, comerç i indians (estudi de diferents fonts, entre elles, una font primària). (2a sessió)
 - 4.2. Els interessos econòmics dels colonitzadors traduïts a la política (estudi de diferents fonts, entre elles, una font primària). (3ª sessió)
 - 4.3. Els interessos econòmics dels criolls traduïts a la política. (4ª sessió)
- 5: Conclusions. (4 sessió)

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO i 2n de Batxillerat. Es podria treballar també a 1r de batxillerat en l'assignatura Història del Món Contemporani.

Documents adjunts

- [Dossier d'activitats](#)
- [Transcripció dels documents](#)

Bibliografia

- Llorens, C., Pujol, C., La guerra de Cuba, Pòrtic, Barcelona: 2000.
- Fradera, J. M., Catalunya i Cuba en el segle XIX: el comerç d'esclaus, l'Avenç, Barcelona: 1986.
- Fradera, J. M., La Participació catalana en el tràfic d'esclaus (1789-1845), Recerques nº 16, Barcelona: 1984, disponible a:
<http://www.raco.cat/index.php/Recerques/article/viewFile/137618/241428>
- Bahamonde, A., Martínez, J. A., *Historia de España siglo XIX*, ed. Càtedra, Madrid: 2007.
- Bahamonde, A. (coord.), *Historia de España siglo XX*, ed. Càtedra, Madrid: 2008.

